

Zomernota 2020

Inhoudsopgave

Zomernota 2020	1
Inhoudsopgave	4
1. Aanbieding	5
2. Leeswijzer	7
3. Financiële uitkomsten en algemene uitgangspunten zomernota 2020	8
4. Actualisatie bestaand beleid	11
5. Nieuw beleid wettelijk	13
6. Bezuinigingsmaatregelen	16
7. Robuust maken begroting (opvolgen aanbevelingen provincie)	19
8. Robuust maken begroting overige en eigen ambities	20
9. Overige onderwerpen	21
10. Overzicht niet gekozen opties College	22
Bijlage 1: Status opvolging aanbevelingen financiële scan provincie	24

1. Aanbieding

1. Aanbieding

Bijgaand bieden wij uw raad de zomernota 2020 ter behandeling aan. Het uitbrengen van een zomernota is formeel geregeld in de Financiële Verordening. Deze nota wordt u digitaal aangeboden.

Doel zomernota

T/m 2019 was de zomernota de voortgangsrapportage van het huidige jaar en de kaderbrief voor de begroting van het volgende jaar. Vanaf begrotingsjaar 2020 is dit n.a.v. de evaluatie van de P&C Cyclus 2019 gewijzigd. De zomernota is vanaf het jaar 2020 de kaderbrief voor de begroting 2021. Over de voortgang van het jaar 2020 wordt de Raad separaat geïnformeerd via de voortgangsrapportage 2020 die in september in de Raad wordt besproken en vastgesteld. De Raad wordt tevens in de voortgangsrapportage 2020 geïnformeerd over de voortgang van het coalitieakkoord.

Uitkomsten zomernota 2020

De zomernota 2020 sluit positiever dan de begroting 2020. De verbetering is in onderstaande tabel per jaarschijf weergegeven:

Mutatie begrotingsaldo	2020	2021	2022	2023	2024
Saldo begroting 2020	-2.003	-1.319	-563	632	632
Saldo zomernota 2020	-1.181	-637	-213	678	803
Verbetering saldo	822	682	350	46	171

+ is positief, - is negatief

Bedragen * € 1.000

De zomernota 2020 is anders opgebouwd dan in voorgaande jaren. De bijstellingen bestaan uit bijstellingen bestaand beleid, nieuw beleid, bezuinigingen en bijstellingen in het kader van het verder robuust maken van de begroting. De effecten per onderdeel zijn in de volgende tabel weergegeven:

Totaaloverzicht	2020	2021	2022	2023	2024
Saldo begroting 2020	-2.003	-1.319	-563	632	632
Saldo bijstelling bestaand beleid	695	977	815	337	337
Zomernota 2020 na bijstelling bestaand beleid	-1.308	-342	252	969	969
Saldo nieuw beleid wettelijk	-	-366	-551	-551	-391
Zomernota 2020 na nieuw beleid wettelijk	-1.308	-708	-299	418	578
Saldo bezuinigingsopties	127	407	357	566	566
Zomernota 2020 na bezuinigingsopties	-1.181	-302	57	983	1.143
Robuust maken begroting onderdeel aanbevelingen provincie	-	-335	-270	-305	-340
Robuust maken begroting overige aandachtspunten	-	-	-	-	-
Nieuw beleid eigen ambities	-	-	-	-	-
Zomernota 2020 saldo	-1.181	-637	-213	678	803

+ is positief, - is negatief

Bedragen * € 1.000

In de zomernota 2020 zijn de ambities n.a.v. wettelijk nieuw beleid (duurzaamheid en de implementatie van de omgevingswet) verwerkt. Om deze te kunnen financieren worden bezuinigingsvoorstellen gedaan. Daarnaast is er (met name door een positieve bijstelling van bestaand beleid vanwege een lagere bijdrage aan Reestmond) ruimte om de begroting robuuster te maken waarbij diverse aanbevelingen vanuit de financiële scan van de provincie zijn verwerkt waarbij een eerste aanzet is gedaan om de begroting verder robuust te maken.

Het niet verder verslechteren van de beschikbare reservepositie is ook een belangrijk uitgangspunt geweest bij het opstellen van de zomernota 2020. Het verloop van de vrij beschikbare reserve t.o.v. de begroting 2020 is als volgt:

Verloop reservepositie	2020	2021	2022	2023	2024
Totaal reserves beschikbaar begroting 2020	10.094	8.072	6.289	5.444	5.227
	-	-	-	-	-
Bij: verbetering saldo zomernota 2020	822	682	350	46	171
Af: onttrekking projectgeld duurzaamheid uit reserves zomernota 2020	-514	-487	-572	-720	-
Totaal bijstelling cumulatief	308	503	282	-392	-220
	-	-	-	-	-
Totaal reserves beschikbaar zomernota 2020	10.402	8.575	6.571	5.052	5.007

+ is positief, - is negatief

Bedragen * € 1.000

De vrij beschikbare reserve loopt met € 200.000 terug, met name door de dekking van incidentele uitgaven van duurzaamheid.

Keuzemogelijkheden Raad

Het college doet een voorstel aan de Raad voor de invulling van nieuw beleid en bezuinigingen. De keuzes van het College zijn uitgewerkt in deze zomernota 2020. Aangezien de zomernota 2020 een belangrijk kaderstellend document is voor de begroting 2021, kan de Raad haar keuzes en wensen kenbaar maken aan het College.

Om de Raad ook daadwerkelijk keuzeopties voor te leggen, zijn in deze zomernota de gekozen opties door het College verwerkt maar zijn in hoofdstuk 10 ook de opties uitgewerkt waar het College niet voor gekozen heeft op gebied van nieuw beleid en bezuinigingen. Hiermee geeft het College de Raad de mogelijkheid om in de kaderstelling keuzes te maken. Uitgangspunt hierin is echter wel dat dit past binnen de financiële mogelijkheden en de reservepositie niet verder aangetast wordt.

2. Leeswijzer

2. Leeswijzer

Voor u ligt de zomernota 2020. T/m 2019 was de zomernota de voortgangsrapportage van het huidige jaar en de kaderbrief voor de begroting van het volgende jaar. Vanaf begrotingsjaar 2020 is dit n.a.v. de evaluatie van de P&C Cyclus 2019 gewijzigd. De zomernota is vanaf het jaar 2020 de kaderbrief voor de begroting 2021. Over de voortgang van het jaar 2020 wordt de Raad separaat geïnformeerd via de voortgangsrapportage 2020 die in september in de Raad wordt besproken en vastgesteld. De Raad wordt tevens in de voortgangsrapportage 2020 geïnformeerd over de voortgang van het coalitieakkoord.

Deze kadernota heeft ook een nieuwe opbouw in tegenstelling tot voorgaande jaren. De totstandkoming van de begroting 2020 was een moeilijk traject met name doordat voor het eerst in jaren de gemeente Staphorst geconfronteerd werd met begrotingstekorten. Naar aanleiding hiervan is een financiële scan uitgevoerd door de provincie Overijssel en is intern een evaluatie uitgevoerd op de P&C Cyclus 2019. Uit beide rapportages komen diverse aanbevelingen die in deze zomernota 2020 worden opgevolgd.

De financiële hoofdlijn uit beide rapporten is dat de gemeente Staphorst moet werken aan een gezonde en structureel sluitende meerjarige exploitatie en dat de reservepositie niet verder aangetast kan worden, mede doordat in de afgelopen jaren nieuwe investeringen zijn gedekt uit reserves waardoor de reservepositie tot een absoluut minimum is teruggebracht..

De opbouw van de zomernota is daarom als volgt:

- Het startpunt van de zomernota 2020 is de begroting 2020.
- De eerste stap is het bijstellen van het bestaand beleid. Hierin zijn de ontwikkelingen van de afgelopen maanden verwerkt. Denk aan de september- en decembercirculaire 2019, maar ook de bijstellingen van het budget van verbonden partijen n.a.v. de concept begrotingen 2021 en de bijstelling van loon- en prijsstijgingen. Deze ontwikkelingen vloeien voort uit het bestaande beleid van gemeente Staphorst. Dit is nader toelicht in hoofdstuk 4.
- De tweede stap is de inventarisatie van het wettelijke nieuw beleid. Bewust is de keuze gemaakt in de zomernota 2020 om in eerste instantie alleen wettelijk nieuw beleid in beeld te brengen. Twee grote onderdelen hierin zijn de ambities op gebied van duurzaamheid en het nieuw beleid voor de implementatie van de omgevingswet. Dit is nader toelicht in hoofdstuk 5.
- De derde stap is de inventarisatie van de bezuinigingsopties. De exploitatie van gemeente Staphorst is in de jaarschijven 2020, 2021 en 2022 niet in evenwicht en door de bijstelling van het bestaand beleid en het wettelijke nieuw beleid loopt het begrotingstekort verder op. Om een solide begroting neer te leggen is het noodzakelijk om te bezuinigen. Hiervoor heeft een brede inventarisatie van bezuinigingsmogelijkheden plaatsgevonden waaruit het College een keuze heeft gemaakt. Deze stelt zij nu aan de Raad voor. Dit is nader toegelicht in hoofdstuk 6.
- De vierde stap is het verder robuust maken van de begroting en het realiseren van de eigen ambities. Hierbij is onderscheid gemaakt tussen de aanbevelingen van de provincie, de overige aandachtspunten en het verder financieel borgen van de ambities uit het coalitieakkoord waar nog geen financiële dekking voor is. waarbij sterk is gekeken naar de aanbevelingen vanuit de provincie.. Het eerste onderdeel, de aanbevelingen van de provincie, zijn uitgewerkt in hoofdstuk 7. De overige aandachtspunten en de ambities vanuit eigen beleid zijn uitgewerkt in hoofdstuk 8.

De volgorde van deze stappen is bewust gekozen. Bijstelling bestaand beleid vloeit voort uit lopend beleid. Wettelijk nieuw beleid vloeit voort uit regelgeving van de overheid die impact heeft op de begroting. Beide bijstellingen leiden tot een begrotingssaldo waarbij bezuinigingen moeten plaatsvinden. Na het doorvoeren van bezuinigingsmaatregelen is gekeken of er nog ruimte is om de begroting verder robuust te maken naar de toekomst waarbij met name de aanbevelingen vanuit de financiële scan van de provincie zijn verwerkt.

In hoofdstuk 2 wordt het totale financiële beeld weergegeven van alle stappen inclusief een nadere toelichting op het verloop van de reservepositie. In hoofdstuk 9 worden de overige ontwikkelingen nader toegelicht die impact hebben op de begroting 2021. In hoofdstuk 10 zijn de opties voor nieuw beleid wettelijk verplicht en de bezuinigingsmaatregelen opgenomen. Het College heeft zelf niet voor deze opties gekozen maar wil deze wel aan de Raad als opties presenteren. In bijlage 1 is een overzicht opgenomen van de aanbevelingen vanuit de financiële scan van de provincie. We geven hier de status weer van de opvolging van de aanbevelingen.

Aan de hand van deze zomernota kan het debat over de kaders voor de begroting 2021-2024 worden gevoerd. De zomernota is hiermee het uitgangspunt voor het opstellen van de begroting 2021 en de meerjarenraming 2022-2024 die op 10 november 2020 door de gemeenteraad zal worden vastgesteld.

3. Financiële uitkomsten en algemene uitgangspunten zomernota 2020

Algemene uitgangspunten zomernota 2020

In het kader van het verder versterken van het financieel strategische beleid zijn de volgende uitgangspunten geformuleerd die de basis zijn voor het opstellen van deze zomernota:

- Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en de eigen financiële beleidsregels van gemeente Staphorst (zoals de financiële verordening en de nota reserves en voorzieningen) zijn het uitgangspunt voor de zomernota 2020.
- Oud voor nieuw: de begroting 2020-2023 tast de reservepositie fors aan. Het is niet reëel om de reservepositie verder te laten verslechteren. Daarom moet nieuw beleid bekostigd worden uit bestaand beleid of bezuinigingen waarbij het uitgangspunt is dat de reservepositie niet verder mag verslechteren dan de stand ultimo de begroting 2020.
- De effecten van de coronacrisis zijn nog niet meegenomen in het structurele financiële beeld. Dit omdat het nog te vroeg is om deze te duiden. Uitgangspunt is dat juist nu de structurele begroting van de komende jaren op orde moet zijn omdat deze mogelijk negatief beïnvloed kan worden vanwege de coronacrisis. De risico's zullen wel benoemd moeten worden.
- De septembercirculaire 2019 is het uitgangspunt voor deze zomernota 2020. De effecten van de meicirculaire 2020 worden separaat in beeld gebracht en hierover wordt de raad in de zomer van 2020 geïnformeerd.
- De aanbevelingen vanuit het rapport n.a.v. de financiële scan van de provincie zijn meegenomen in de opzet van deze zomernota. Belangrijke uitgangspunten zijn het niet verder aantasten van de reservepositie en het robuuster maken van de exploitatiebegroting waarbij openstaande onderwerpen (zoals omgevingswet, duurzaamheid, dekking tekorten uit reserves) zoveel als mogelijk in de begroting zijn verwerkt.
- Bij het opstellen van de begroting 2021 wordt ook de financiële verordening herzien. Dit om de financiële verordening qua financieel strategisch beleid sterker te maken en af te stemmen en te borgen dat de aanbevelingen vanuit de beide rapporten hierin ook worden verwerkt zodat de financiële uitgangspunten ook door de Raad zijn vastgesteld.

De financiële uitkomsten van de zomernota 2020 zijn in de onderstaande tabel weergegeven:

Totaaloverzicht	2020	2021	2022	2023	2024
Saldo begroting 2020	-2.003	-1.319	-563	632	632
Saldo bijstelling bestaand beleid	695	977	815	337	337
Zomernota 2020 na bijstelling bestaand beleid	-1.308	-342	252	969	969
Saldo nieuw beleid wettelijk	-	-366	-551	-551	-391
Zomernota 2020 na nieuw beleid wettelijk	-1.308	-708	-299	418	578
Saldo bezuinigingsopties	127	407	357	566	566
Zomernota 2020 na bezuinigingsopties	-1.181	-302	57	983	1.143
Robuust maken begroting onderdeel aanbevelingen provincie	-	-335	-270	-305	-340
Robuust maken begroting overige aandachtspunten	-	-	-	-	-
Nieuw beleid eigen ambities	-	-	-	-	-
Zomernota 2020 saldo	-1.181	-637	-213	678	803

+ is positief, - is negatief

Bedragen * € 1.000

Uit bovenstaand overzicht blijkt dat het begrotingssaldo verbetert, nieuw beleid is begroot wat feitelijk gedekt wordt uit bezuinigingen. Daarnaast is er nog ruimte gevonden om de begroting verder robuust te maken naar de toekomst waarbij extra budget in de begroting is opgenomen voor het wegenbeheer en toekomstige kapitaallasten voor vervangingsinvesteringen en nieuwe investeringen.

Toelichting verbetering begrotingspositie

Uit de begroting 2020 blijkt dat de eerste drie begrotingsjaren niet sluitend zijn. Het laatste begrotingsjaar 2023 wel. Het College heeft de ambitie om het begrotingssaldo verder te verbeteren. Dat is gelukt in de zomernota 2020. In onderstaande tabel is inzichtelijk gemaakt wat de verbetering is van het begrotingssaldo.

Mutatie begrotingssaldo	2020	2021	2022	2023	2024
Saldo begroting 2020	-2.003	-1.319	-563	632	632
Saldo zomernota 2020	-1.181	-637	-213	678	803
Verbetering saldo	822	682	350	46	171

+ is positief, - is negatief *Bedragen * € 1.000*

Het begrotingssaldo verbetert in alle jaren. Dit betekent dat er fors minder wordt onttrokken uit de reserves aangezien het nadelige begroting saldo over de jaren 2020-2022 wordt gedekt uit reserves.

Toelichten mutaties reservepositie

Het goed monitoren van de reservepositie is belangrijk. Dit doordat in de afgelopen jaren veel nieuw beleid is gedekt uit reserves waarbij diverse reserves zijn gelabeld voor kapitaallasten van investeringen in de afgelopen jaren. Uit het rapport n.a.v. de financiële scan van de provincie blijkt dat de vrij besteedbare reservepositie op basis van de meerjarenbegroting 2020 nagenoeg is uitgeput. Daarom mag de reservepositie niet verder aangetast worden.

De reservepositie is te splitsen in een vrij besteedbaar deel en een niet vrij besteedbaar deel. Het onderscheid bij de begroting 2020-2023 is als volgt:

Overzicht reserves begroting 2020	2020	2021	2022	2023	2024
Totaal reserves beschikbaar	10.094	8.072	6.289	5.444	5.227
Totaal reserves gelabeld	35.985	32.405	30.341	28.764	27.264
Totaal reserves	46.079	40.477	36.630	34.208	32.491

+ is positief, - is negatief *Bedragen * € 1.000*

De beschikbare reserves bestaat o.a. uit de algemene reserve van € 3,4 miljoen. Dit is een "basisreserve" die volgens de nota reserves en voorzieningen en de financiële verordening niet verder aangetast kan worden.

Het verloop van de reservepositie inclusief de mutaties van de zomernota 2020 is als volgt:

Verloop reservepositie	2020	2021	2022	2023	2024
Totaal reserves beschikbaar begroting 2020	10.094	8.072	6.289	5.444	5.227
	-	-	-	-	-
Bij: verbetering saldo zomernota 2020	822	682	350	46	171
Af: onttrekking projectgeld duurzaamheid uit reserves zomernota 2020	-514	-487	-572	-720	-
Totaal bijstelling cumulatief	308	503	282	-392	-220
	-	-	-	-	-
Totaal reserves beschikbaar zomernota 2020	10.402	8.575	6.571	5.052	5.007

+ is positief, - is negatief *Bedragen * € 1.000*

Uit bovenstaande verloopoverzicht blijkt dat de reservepositie verbetert door de verbetering van het saldo van de zomernota 2020 t.o.v. de begroting 2020. De verbetering van het saldo wordt nu ingezet om het projectgeld voor duurzaamheid te bekostigen (zie hoofdstuk 5 nieuw beleid onderdeel duurzaamheid). Onze reservepositie loopt beperkt terug met € 200.000 ondanks het feit dat de begroting veel robuuster is gemaakt door het borgen van nieuw beleid op gebied van duurzaamheid, de omgevingswet en het opvolgen van de diverse aanbevelingen vanuit de financiële scan van de provincie.

Overzicht incidenteel / structureel toevoegen

In onderstaand overzicht zijn de structurele en incidentele baten en lasten gesplitst.

Totaaloverzicht	2020	2021	2022	2023	2024
Saldo begroting 2020 structureel	-2.546	-1.778	-897	310	310
Saldo begroting 2020 incidenteel	543	459	334	322	322
Saldo begroting 2020 totaal	-2.003	-1.319	-563	632	632
Saldo bijstelling bestaand beleid structureel	695	977	815	337	337
Saldo bijstelling bestaand beleid incidenteel	-	-	-	-	-
Zomernota 2020 na bijstelling bestaand beleid	-1.308	-342	252	969	969
Saldo nieuw beleid wettelijk structureel	-	-286	-391	-391	-391
Saldo nieuw beleid wettelijk incidenteel		-80	-160	-160	
Zomernota 2020 na nieuw beleid wettelijk	-1.308	-708	-299	418	578
Saldo bezuinigingsopties structureel	33	177	181	431	431
Saldo bezuinigingsopties incidenteel	94	230	176	135	135
Zomernota 2020 na bezuinigingsopties	-1.181	-302	57	983	1.143
Robuust maken begroting structureel	-	-335	-270	-305	-340
Robuust maken begroting incidenteel	-	-	-	-	-
Zomernota 2020 saldo	-1.181	-637	-213	678	803
Zomernota 2020 structureel	-1.818	-1.246	-563	381	346
Zomernota 2020 incidenteel	637	609	350	297	457

+ is positief, - is negatief

Bedragen * € 1.000

4. Actualisatie bestaand beleid

4. Actualisatie bestaand beleid

Voor de actualisatie van het bestaand beleid zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Loonsomstijging van 2,6% in het jaar 2021, de jaren erna is 1,5% per jaar geraamd.
- Prijsindexatie overige budgetten van 1,5% per jaar (voor contracten)
- Bijstelling budgetten verbonden partijen op basis van de "concept" begroting 2021 van de diverse verbonden partijen.
- Effecten vanuit de jaarrekening 2019 zijn geanalyseerd en structurele afwijkingen zijn in de actualisatie van het bestaand beleid verwerkt.

De actualisatie van het bestaand beleid is als volgt:

Bijstelling bestaand beleid	2020	2021	2022	2023	2024
September- en decembercirculaire gemeentefonds 2019	175	417	470	417	417
Verwachte korting gemeentefonds vanwege herverdeling	-	-	-425	-850	-850
Lagere bijdrage Reestmond	570	800	800	800	800
Extra investering fietspad Kanlaan	-	-13	-13	-13	-13
Indexatie loonsom	-	-130	-130	-130	-130
Bijstelling budgetten verbonden partijen	-	-48	-48	-48	-48
Efficiëntere inrichting en samenwerking welzijn en cultuur	-	-	150	150	150
Sport efficiënter inrichten	-	-	60	60	60
Bijstelling inkomsten reclamemast	-50	-50	-50	-50	-50
Totaal bijstelling bestaand beleid	695	977	815	337	337

+ is positief, - is negatief

Bedragen * € 1.000

De mutaties worden hieronder nader toegelicht:

September- en decembercirculaire gemeentefonds

De septembercirculaire 2019 laat een structurele verbetering zien van ruim € 4 ton in de jaarschrijven 2021-2024. Dit komt door een opwaartse bijstelling van de accrestranche 2020 met € 408,6 miljoen. Ook de accrestranches in de jaren na 2020 worden opwaarts bijgesteld. De belangrijkste verklaring voor de opwaartse bijstelling voor de periode van 2020 tot en met 2024 ligt in aanpassingen in het investeringsritme van het Ministerie van I&W en Defensie en in het sluiten van het Pensioenakkoord. Deze aanpassingen leiden tot een daling van het accres in 2019, maar tot een stijging in de daaropvolgende jaren. Het woningmarktpakket waartoe in de Miljoenennota besloten is, leidt tot een opwaartse bijstelling van het accres vanaf 2020.

Verwachte korting gemeentefonds vanwege herverdeling

De herverdeling van het gemeentefonds is een jaar uitgesteld. Het is echter wel de verwachting dat er een korting komt voor kleine gemeenten en plattelandsgemeenten. Op advies van een bureau dat gespecialiseerd is in het gemeentefonds, is een stelpost op genomen van een nadeel van € 25 euro per inwoner in 2022 oplopend naar € 50 euro per inwoner vanaf 2023. Dit is een reële verwachting die mogelijk hoger kan uitvallen.

Lagere bijdrage Reestmond

Het bedrijf Reestmond functioneert op basis van een Gemeenschappelijke Regeling (GR). Het heeft de opdracht werk te bieden aan inwoners met een indicatie sociale werkvoorziening (SW-status). Het bedrijf wordt op basis van de GR gefinancierd door bijdragen van de drie aangesloten gemeenten. Er wordt sinds medio 2017 gesproken over de financiële verdeelsleutel. Tot nu is daarover geen overstemming bereikt tussen de drie gemeenten. Voor het totstandkoming van de begroting 2021 heeft Staphorst de voorwaarde gesteld dat er sprake moet zijn van een andere verdeling dan die de afgelopen jaren is toegepast. Wij gaan er van uit dat overeenstemming kan worden bereikt over een verdeling die gebaseerd is op het aantal mensen dat per gemeente werkzaam is bij Reestmond. Op basis hiervan is het budget structureel naar beneden bijgesteld.

Extra investering fietspad Kanlaan

Door het geschil met de huidige aannemer en de ontbinding van het contract is naar verwachting is er nog een aanvullend krediet nodig van € 1.300.000 om het fietspad te realiseren. De raad wordt hierover via een separaat raadsvoorstel geïnformeerd. Het extra krediet van € 1.300.000 wordt geactiveerd en omgezet in kapitaallasten. De totale kapitaallasten zijn € 65.000 per jaar. Deze jaarlijkse kapitaallasten worden voor € 52.500 gedekt uit de reserve afschrijving investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut. Hierdoor resteert € 12.500 jaarlijkse kapitaallasten, waarvoor nog geen dekking is. Deze aanvullende kapitaallasten worden meegenomen in zomernota 2020.

Indexatie loonsom

In de begroting 2020 is rekening gehouden met een loonsom indexatie per jaar van 1,5% per jaar. Jaarlijks kijken we bij de zomernota wat de verwachting is voor het komende jaar. Deze is hoger dan 1,5% en nu voor 2021

becijferd op 2,6%, afgeleid van de septembercirculaire 2019. Het verschil tussen de 2,6% en de 1,5% is meegenomen in de bijstelling van het bestaand beleid.

Efficiëntere inrichting en samenwerking welzijn en cultuur

Jaarlijks wordt in de welzijns- en sociaal culturele sfeer een groot aantal subsidies verstrekt. Deze variëren sterk in omvang. Het betreft subsidies op heel divers vlak, vaak bedoeld om de drempel voor burgers te verlagen om gebruik te maken van een voorziening: van ontspanning tot hulpverlening; van educatie tot ondersteuning van de lokale cultuur.

We willen het komende jaar een evenwichtige afweging maken en komen tot voorstellen om de uitgaven structureel te verlagen. We willen daarbij inzetten op efficiëntere inrichting en samenwerking en een keuze maken op inhoudelijke basis en niet de zogenaamde kaasschaafmethode toepassen.

Sport efficiënter inrichten

De gemeente Staphorst speelt van oudsher als eigenaar een centraal sturende rol in het onderhoud en beheer van sportaccommodaties en -velden. In de afgelopen jaren is in het merendeel van de gemeenten het eigendom van sportaccommodaties en -velden geprivatiseerd. Daar heeft tot nu toe in Staphorst nooit een bewuste heroriëntatie op plaatsgevonden, wij hebben het merendeel van de sportaccommodaties en -velden in volledig eigendom. We willen gaan inzetten op een andere verantwoordelijkheid voor de in eigendom zijnde sportaccommodaties en sportvelden. Bij planvorming daarvoor zal een efficiëntere inrichting en verduurzaming (ook) een belangrijke punt zijn.

Bijstelling inkomsten reclamemasten

De inkomstenraming voor de reclamemasten is te hoog opgenomen in de begroting 2020. Dit komt met name uit de analyse van de jaarrekening 2019. Daarom is voor de komende jaren de inkomstenraming met € 50.000 structureel naar beneden bijgesteld.

5. Nieuw beleid wettelijk

5. Nieuw wettelijk beleid

Voor de actualisatie van het nieuw beleid wettelijk zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- De voorstellen volgen de wettelijke ontwikkelingen. Dit gaat dus voor de eigen ambities.
- Oud voor nieuw: nieuw beleid wordt bekostigd uit bestaand beleid of bezuinigingen waarbij het uitgangspunt is dat de reservepositie niet verder mag verslechteren dan de stand ultimo de begroting 2020

De actualisatie van het wettelijk nieuw beleid is als volgt:

Bijstelling nieuw beleid wettelijk	2020	2021	2022	2023	2024
Hogere uitgaven omgevingswet		-80	-160	-160	-
Hogere uitgaven duurzaamheid structureel		-150	-150	-150	-150
Hogere uitgaven duurzaamheid projectgeld		-514	-487	-572	-720
Incidentele uitgaven duurzaamheid dekken uit reserve		514	487	572	720
Verduurzaming gemeentehuis (naar energielabel C in 2023)		0	-85	-85	-85
Interne aanpassingen gemeentehuis		0	-15	-15	-15
Interne aanpassing politie/samenleving		0	-5	-5	-5
Nieuwe wet schulddienstverlening per 1-1-21		-36	-36	-36	-36
Nieuwe wet inburgering per 1-1-21		-	-	-	-
Veiligheidsr.: vrijwilligers in dienstverband		-40	-40	-40	-40
Transitiebudget eigen organisatie		-60	-60	-60	-60
Uitbreiding scholen Rouveen		0	PM	PM	PM
Totaal nieuw beleid wettelijk	-	-366	-551	-551	-391

+ is positief, - is negatief

Bedragen * € 1.000

De mutaties worden hieronder nader toegelicht:

Hogere uitgaven omgevingswet

De beschikbare middelen die in 2018 tot nu beschikbaar zijn gesteld, zullen niet voldoende zijn om aan alle minimale vereisten van de Omgevingswet te voldoen en daarbij ons huidige dienstverleningsniveau te kunnen blijven borgen. Hiervoor dient een extra incidenteel bedrag van € 400.000 te worden toegekend aan het programma, waarvan het merendeel is begroot voor de ontwikkeling van een gemeente dekkend Omgevingsplan. Dit bedrag is dus nodig om aan onze wettelijke taken als gemeente te kunnen voldoen. Het incidentele bedrag van € 400.000 is nu verdeeld over 3 jaar, te weten € 80.000 in 2021, € 160.000 in 2022 en € 160.000 in 2023.

De beschikbaar gestelde middelen zullen worden ingezet op:

- Het ontwikkelen van één Omgevingsplan voor de gehele omgeving (incl. participatietraject);
- Pilot(s)/oefenruimte: om een Omgevingsplan te kunnen ontwikkelen, moet er kunnen worden geoefend en worden geëxperimenteerd;
- De werk- en bedrijfsprocessen die door de Omgevingswet worden getroffen 'Omgevingswetproof' te maken. Dit vraagt in ieder geval in 2021 waar nodig om ondersteuning van processpecialisten;
- Communicatie: De organisatie dient de samenleving mee te nemen in de veranderingen die de Omgevingswet met zich meebrengt en daarover kundig, begrijpelijk en duidelijk te informeren;
- Organisatie, Cultuur en Ontwikkeling: In 2020 wordt een cultuurmonitor organisatie breed afgenomen. Deze willen we in 2021 weer toepassen, om het kennisniveau (en het gewenste kennisniveau) meetbaar te maken. Vervolgens moet op deze resultaten – wanneer nodig – ingespeeld kunnen worden.

Hogere uitgaven duurzaamheid

Op 12 mei 2020 heeft de gemeenteraad besloten om de volgende ambities te verankeren in de omgevingsvisie van de gemeente Staphorst:

1. Energietransitie. In 2030 komt minimaal 49% van de totale energiebehoefte in Staphorst uit hernieuwbare energie;
2. Klimaatadaptatie. Uiterlijk in 2021 heeft de gemeente via stresstesten, risicodialogen en een uitvoeringsagenda de opgaven en maatregelen in beeld gebracht. Uiterlijk in 2030 is de financiële dekking voor alle maatregelen die (nog) moeten gebeuren, geborgd;
3. Circulaire economie. In Staphorst worden in 2030, 50% minder primaire grondstoffen verbruikt

Om deze doelen te halen, is een tijdelijke programma-organisatie (Programma Energie & Klimaat) ingericht. Vanwege het tijdelijke karakter zijn de benodigde middelen incidenteel. Het gaat om diverse korte projecten met verschillende looptijden. Elk project duurt niet langer dan 2 jaar. Zodra de doelen van het programma behaald zijn, wordt de programma-organisatie ontbonden. Hiervoor is projectgeld in de zomernota 2020 opgenomen voor de jaren 2021-2024. Deze uitgaven zijn incidenteel waarbij ze gedekt worden uit de reserves. Hiervoor wordt een reserve duurzaamheid ingesteld die gevoed wordt met dit bedrag ten laste van de reserve dekking nadelig begrotingssaldo 20-23. De reden waarom het projectgeld gedekt wordt uit de reserve is het feit dat we in de afgelopen jaren ook extra budget hebben gekregen vanuit het Rijk via de algemene uitkering voor duurzaamheid. Dit is in de afgelopen jaren niet gelabeld maar ten gunste van de begroting gebracht. Bovendien is het de verwachting dat we in de komende jaren vanuit de algemene uitkering ook extra geld krijgen voor duurzaamheid. Deze worden dan toegevoegd aan de reserve duurzaamheid. Op deze manier krijgen we beter inzicht in de inkomsten en uitgaven van deze nieuwe taak van gemeenten.

Na ontbinding van de programma-organisatie zijn we echter niet ineens helemaal "klaar" met duurzaamheid. We verwachten dat er ook sprake zal zijn van een structurele component (o.a. formatie taakveld duurzaamheid). In de zomernota 2020 is een structurele component opgenomen van € 150.000 per jaar die ten laste van het begrotingssaldo wordt gebracht.

Hiermee zijn de ambities voor duurzaamheid ook geborgd in de zomernota 2020.

Verduurzaming gemeentehuis

De eis uit het Bouwbesluit 2012 is dat kantoorgebouwen in 2023 moeten voldoen aan energielabel C. Het huidige gemeentehuis voldoet hier niet aan.

In het Energieakkoord is afgesproken dat gestreefd wordt naar een energie-neutrale gebouwde omgeving in 2050 met als tussenstap in 2030 tenminste gemiddeld het niveau van het (huidige) label A voor alle gebouwen in 2030. Ook in het Coalitieakkoord 2018-2022 van de gemeente Staphorst is opgenomen, dat het proces om te komen tot het behalen van de doelstelling om in 2050 energieneutraal te zijn, wordt gestart.

Dit betekent dat de komende periode (groot) onderhoud van het gemeentehuis plaats zal moeten vinden om te voldoen aan de gestelde eisen. Het voornoemde onderhoud gaat gepaard met het verbeteren van de werkomgeving.

Op basis van een berekening is er ongeveer € 2,8 miljoen nodig om energielabel C te behalen. Een deel van dit budget kan gedekt worden uit verkopen van gemeentelijke gebouwen (als voorstel opgenomen in de strategische gebouwensvisie) en het beschikbare budget voor groot onderhoud van het gemeentehuis in reserve voor gemeentelijke gebouwen. Netto is er € 1,3 miljoen nodig wat leidt tot een kapitaallast van € 85.000 per jaar. Voor het behalen van energielabel A zijn geen middelen opgenomen in deze zomernota.

Interne aanpassing gemeentehuis algemeen

De verschillende afdelingen van het gemeentehuis hebben meer ruimte nodig. Daarnaast moeten we blijven voldoen aan de wettelijke ARBO normen en moeten er aanpassingen plaatsvinden vanwege verdere digitalisering van de werkprocessen. Daarnaast moeten er aanpassingen plaatsvinden omdat services meer geautomatiseerd en gedigitaliseerd worden.

Deze aanpassing leidt tot een aanvullende investeringen bovenop de investering van duurzaamheid van € 300.000. De kapitaallasten van deze investering zijn € 15.000 per jaar.

Interne aanpassing gemeentehuis afdeling Samenleving / Politie

De afdeling samenleving heeft meer ruimte nodig (om te blijven voldoen aan de ARBO normen) en de politie moet krimpen gezien landelijke eisen bij de politie. Hiervoor is een investeringen geraamd van € 100.000. De kapitaallasten van deze investering zijn € 5.000 per jaar.

Nieuwe wet schulddienstverlening per 1-1-2021

De vernieuwde Wet Gemeentelijke Schuldhulpverlening (per 01-01-2021) biedt ruimere mogelijkheden met betrekking tot vroeg signalering. Het biedt een wettelijke grondslag voor het betrekken van meerdere signalen en het uitwisselen van persoonsgegevens bij vroeg signalering in het kader van schuldhulpverlening. De wetswijziging brengt de reactieplicht van gemeenten op een melding met zich mee. De raming is dat dit leidt tot extra lasten in het kader van schuldhulpverlening en het is onzeker of dit gecompenseerd wordt vanuit de algemene uitkering. Daarom wordt voorgesteld het budget met € 36.000 structureel te verhogen.

Nieuwe wet inburgering per 1-7-21

In het Regeerakkoord van 2017 is vastgelegd te werken aan een nieuw inburgeringsstelsel. Aanvankelijk was de beoogde ingangsdatum gesteld op 1 juli 2020; later is die verplaatst naar 1 januari 2021 en recent naar 1 juli 2021. Deze nieuwe wetgeving brengt de verplichting met zich mee inburgeringsmogelijkheden aan te bieden, op de ontwikkeling en resultaten daarvan toe te zien en de statushouder de eerste 6 maanden van zijn verblijf in Staphorst financieel te ontzorgen. Het financieel effect is per saldo nog onbekend. Er worden Rijksmiddelen beschikbaar gesteld; de hoogte daarvan is nog onbekend. Dit wordt naar verwachting bekend gemaakt in de septembercircularisatie 2020. Het uitgangspunt van het College is dat de extra kosten worden gedekt uit extra algemene uitkering.

Veiligheidsregio: vrijwilligers in dienstverband

De toenemende kosten van de vrijwillige brandweer zullen via een verdeelsleutel doorberekend worden in de

bijdrage van de deelnemende gemeenten aan de VR. Het aandeel van Staphorst bedraagt 2,73%, dit betekent max. € 40.950 verhoging van de bijdrage van Staphorst aan de VR.

Mogelijk zou de regelgeving een jaar later kunnen laten ingaan, omdat de besluitvorming pas in 2021 plaatsvindt. Er vindt mogelijk compensatie plaats vanuit de Algemene Uitkering, maar dat is voorlopig nog te onzeker om op te nemen in de zomernota / begroting. Om deze reden is een structureel bedrag geraamd van € 40.000 met ingang van begrotingsjaar 2021.

Transitiebudget eigen organisatie

Op dit moment is er geen ruimte in de begroting voor de doorontwikkeling van medewerkers en organisatie, waardoor we het risico lopen dat organisatie en medewerkers zich niet verder ontwikkelen. Dit zal uiteindelijk gaan leiden tot een ongewenst verloop. Dit budget kan ingezet worden voor o.a. individuele coachings- en loopbaantrajecten van medewerkers en functie wijzigingen. Vanuit de cao heeft de gemeente de verplichting om elke 3 jaar aan medewerkers een loopbaanbegeleiding aan te bieden en de mogelijkheid tot het gebruik maken van het generatiepact.

Uitbreiding scholen Rouveen

Vanuit de Triangel en Levensboom is er een officieel verzoek om uitbreiding ingediend.

Het lijkt er nu op dat de Levensboom een semi-permanente oplossing nodig heeft. Bij de Triangel ligt dit anders. Het aantal leerlingen stijgt boven de prognose uit. Ook kunnen zij aantonen dat dit de komende jaren zo blijft. De gesprekken hierover worden gevoerd. Omdat het bedrag onduidelijk is, nemen we een PM post op die we later concreet willen invullen.

6. Bezuinigingsmaatregelen

6. Bezuinigingsmaatregelen

In de afgelopen maanden heeft de organisatie diverse bezuinigingsmogelijkheden onderzocht. Er is een lijst gemaakt met potentiële bezuinigingsopties die vervolgens nader zijn uitgewerkt. Hieruit heeft door het College een keuze plaatsgevonden. Het College stelt de volgende bezuinigingsmogelijkheden voor:

Bezuinigingsmaatregelen	2020	2021	2022	2023	2024
Adoptie van rotondes door derden		1	1	1	1
Instellen ruimtelijk kwaliteitsfonds		90	90	90	90
Zakelijke omgaan met vergunningen K+L		3	3	3	3
Verlagen extern (juridisch) advies	6	15	15	15	15
Vacature stop (periode van drie maanden geen invulling)		135	135	135	135
2,5 % bezuinigen op formatie door natuurlijk verloop				250	250
Verlagen inhuur buiten vacatureruimte met 10 %		6,5	6,5	6,5	6,5
Documentatie en vakliteratuur		5	5	5	5
Postverwerking/porti		5	5	5	5
Voorlichting en advertenties		5	5	5	5
Inbesteding schoonmaak gemeentehuis: besparing		7	11	11	11
Adviesraad sociaal domein		4	4	4	4
Besparing wethouder / vergaderinkosten / verzekeringen	94	98	44	3	3
Werkkostenregeling (raad, college organisatie)	27	27	27	27	27
Burgerinitiatieven		5	5	5	5
Totaal bezuinigingsmaatregelen	127	407	357	566	566

+ is positief, - is negatief

Bedragen * € 1.000

De bezuinigingsvoorstellen worden hieronder nader toegelicht:

Adoptie van rotondes door derden

De gemeente Staphorst biedt bedrijven, verenigingen en instellingen de mogelijkheid om rotondes deels of volledig te adopteren in de vorm van sponsoring. Dit houdt in dat de adoptant reclame op de rotonde kan plaatsen, in ruil voor onderhoud van het groen.. In Staphorst zijn 3 rotondes die hiervoor in aanmerking komen. Er zal beleid geschreven moeten worden waar helder en duidelijk afspraken en verplichtingen komen te staan. Het is van belang dat de verkeersveiligheid niet in het geding komt. Het verwachte financiële effect is een beperkte structurele besparing van € 1.000 per jaar.

Instellen ruimtelijk kwaliteitsfonds

Het instellen van een ruimtelijk kwaliteitsfonds kan er toe dienen om per type bouwplan een bijdrage te bepalen en deze te vragen van een initiatiefnemer of ontwikkelaar. Het fonds bevat een verdeelsleutel waar deze gelden vervolgens moeten worden ingezet, c.q. aan welk project.

Naast genoemde bouwplannen kunnen ook andere ontwikkelen worden onderzocht, welke een bijdrage kunnen leveren. Denk aan uitbreidingen van bedrijven in het buitengebied die niet bouwplan gerelateerd zijn. Er zijn voorbeelden hiervan bekend in 'gemeenteland'.

De bijdrage ruimtelijke ontwikkeling/ruimtelijk kwaliteitsfonds is gebaseerd op de gedachte dat ruimtelijke ontwikkelingen (bouwactiviteiten) kunnen leiden tot verlies aan ruimtelijke kwaliteit en dat dit verlies moet worden gecompenseerd. Achterliggend doel is het behoud en waar mogelijk versterking van de (groene) kwaliteiten van zowel het buitengebied als het stedelijke gebied. Hier kan een koppeling worden gelegd met de opgaven in landschap /natuur/recreatie/klimaat/ruimtelijk welke genoemd staan in de Omgevingsvisie.

In de af te sluiten exploitatieovereenkomsten wordt een bijdrage ruimtelijke ontwikkeling gevraagd. De hoogte van de van de bijdragen kan gedifferentieerd worden.

Zakelijk omgaan met vergunningen kabels en leidingen

Voor het aanleggen van kabels en leidingen moeten leiding beheerders een vergunning aanvragen. Bij werkzaamheden korter dan 25 meter in de openbare ruimte kan men af met een melding.

De tarieven voor het aanvragen van een vergunning is nu kostendekkend. Echter leidingbeheerders vragen vergunningen vaak te laat aan en melden werkzaamheden ook vaak te laat. Hiervoor kunnen we een soort boete opleggen. Een vergunning die te laat is aangevraagd kunnen we bijvoorbeeld €75,- extra gaan rekenen en werkzaamheden die te laat zijn gemeld €25,- extra. Dit doet o.a. gemeente Zwolle ook.

Verlagen extern juridisch advies

Er is kritisch gekeken naar het budget en de uitgaven van extern juridisch advies. Op basis hiervan is het mogelijk om het budget naar beneden bij te stellen. Voorgesteld wordt om het budget structureel te verlagen met € 15.000.

Beperking inhuur bij wisseling personeel (periode van 3 maanden geen invulling)

Wanneer een vacature ontstaat wordt gekeken of en wanneer deze opengesteld moet worden.

Bij de loonsomsturing wordt nu ook rekening gehouden met het feit dat de doorlooptijd van een werving- en selectieprocedure ongeveer 3 maanden is.

Afhankelijk van de functie en de arbeidsmarkt kan de procedure langer duren dan de genoemde 3 maanden. In een aantal gevallen wordt gedurende de vacatureperiode gebruik gemaakt van externe inhuur. Door vanaf 2021 geen inhuur in te zetten tijdens de vacatureperiode, is een bezuiniging haalbaar. Dit ook doordat de personeelsformatie in afgelopen jaren robuust is gemaakt.

2,5% bezuinigen op formatie door natuurlijk verloop

In de afgelopen 2 jaar heeft een kwaliteitsimpuls plaatsgevonden in de personeelsformatie. De personeelsformatie is ook gegroeid en er zijn diverse nieuwe mensen aangetrokken voor het groeiende takenpakket. De jaren 2020 – 2022 staan in het teken van het verder professionaliseren van de organisatie. Het is de verwachting dat er vanaf 2023 bespaard kan worden op de formatie door de verder professionalisering. De investering die we nu doen kan in de toekomst leiden tot een besparing op de personeelsformatie. Daarom is er vanaf 2023 een bedrag van € 250.000 structureel in de begroting opgenomen aan bezuinigingen op formatie door natuurlijk verloop.

Verlagen kosten uitbesteding werkzaamheden met 10%

De gemeente besteedt werkzaamheden uit aan derden. Door kritisch te kijken naar de uitbestedingen in relatie tot de kosten, verwachten wij een besparing te kunnen realiseren van 10%. Dit geeft een besparing van structureel € 6.500 per jaar.

Documentatie en vakliteratuur

Het abonnement beheer kan verbeterd worden wat ook kan leiden tot een besparing. Op basis van een kort onderzoek is geconcludeerd dat 10% bespaard kan worden op de abonnementen. Dit wordt in 2020 geëffectueerd.

Postverwerking / porti

De verwachting is dat door de verdergaande digitalisering de portiekosten af zullen nemen. Steeds meer zal gebruik gemaakt worden van de digitale weg (mail, maar op termijn ook MijnOverheid).

In 2021 moet een besparing van € 5.000 te realiseren zijn, omdat we dan voor het verzenden van stukken gebruik willen maken van MijnOverheid.

Voorlichting en advertenties

Er is kritisch gekeken naar het budget en de uitgaven van voorlichting en advertenties. Op basis hiervan is het mogelijk om het budget naar beneden bij te stellen. Voorgesteld wordt om het budget structureel te verlagen met € 5.000.

Inbesteding schoonmaak gemeentehuis

Sinds 1 maart 2020 wordt het gemeentehuis in eigen beheer schoon gemaakt, i.p.v. middels een extern schoonmaakbedrijf. Naast de financiële besparing wordt er onder andere gebruik gemaakt van mensen die op dit moment bijstandsuitkering ontvangen. Daarnaast helpen we mensen uit de bijstand waarbij dit een opstap kan zijn naar een echte baan.

Adviesraad sociaal domein

De Adviesraad Sociaal Domein (ASDS) is bij verordening ingesteld. Zij adviseert het college over vraagstukken in de volle breedte van het sociaal domein. Er is kritisch gekeken naar het budget en de uitgaven. Op basis hiervan is het mogelijk om het budget naar beneden bij te stellen. Voorgesteld wordt om het budget structureel te verlagen met € 4.000.

Besparing wethouder / vergaderingskosten en verzekeringen College

In 2018 is besloten dat de wethouders een formatie-uitbreiding kregen van totaal 2,55 fte naar 2,95. Na het vertrek van één wethouder zijn de portefeuilles opnieuw verdeeld.

De huidige wethouders hebben aangegeven in de periode tot de nieuwe bestuursperiode te kunnen volstaan met deze bezetting. Daarna zal opnieuw bezien worden of de formatie voldoende is. De loonkosten worden hierdoor lager. Omdat de andere collegeleden de portefeuilles overgenomen hebben, zullen de overige kosten afnemen.

Uit het budget voor reis-, verblijf en vergaderkosten van het college worden de kosten van dienstreizen, vaste reiskostenvergoeding, reiskosten woon-werkverkeer, overnachtingen en overige verblijfskosten betaald. Door het vertrek van één wethouder zijn de kosten nu lager.

Door het vertrek van één wethouder zijn de kosten voor verzekeringen ook lager. Het is de verwachting dat deze kosten structureel lager kunnen blijven, ook bij een mogelijke uitbreiding van het College in de toekomst.

Werkkostenregeling

Via de werkkostenregeling (WKR) kan de werkgever onbelaste vergoedingen aan de werknemers geven. Het totale bedrag mag niet hoger zijn dan 1,2% van het loon voor de loonheffing, de zogenaamde vrije ruimte. Over het meerdere moet 80% belasting betaald worden. De onkostenvergoeding van de raads- en collegeleden en de ambtstoelagen zijn verplicht ondergebracht in deze vrije ruimte, waardoor een overschrijding onvermijdelijk is.

Voor het jaar 2020 is een bedrag geraamd van € 62.374 als extra belasting voor de werkkostenregeling. Voorgesteld wordt om dit bedrag structureel met € 25.000 te verlagen. Dit op basis van werkelijke bestedingen in voorgaande jaren die € 25.000 lager zijn.

Burgerinitiatieven

Met ingang van 2018 is er structureel € 15.000 beschikbaar gesteld voor het ondersteunen van initiatieven in de samenleving. Voor projecten, variërend in grootte, zowel op fysiek als sociaal vlak zijn bedragen beschikbaar gesteld. In de regel was er daarbij sprake van cofinanciering.

De voorwaarden waaraan projectvoorstellen getoetst zouden worden, zouden worden geformuleerd in de beleidsnota Burgerkracht 2.0. Het vaststellen van deze nota is een aantal keren uitgesteld (waaronder de bespreking van de uitkomsten van het rekenkameronderzoek) en staat nu voor de tweede helft 2020 gepland.

Vooruitlopend op de nieuwe beleidsnota wordt nu voorgesteld het beschikbare bedrag naar beneden bij te stellen. De afgelopen jaar is het beschikbare budget niet volledig gebruikt.

7. Robuust maken begroting (opvolgen aanbevelingen provincie)

7. Robuust maken begroting (opvolging aanbevelingen provincie)

Uit de financiële scan van de provincie blijkt dat gemeente Staphorst in de afgelopen jaren nieuw beleid en nieuwe investeringen voornamelijk heeft gedekt uit reserves. Het gevolg is dat de vrij beschikbare reserves beperkt zijn.

Om de begroting “robuust” te maken naar de toekomst stelt het College de volgende structurele budgetten voor:

Robuust maken begroting aanbevelingen provincie	2020	2021	2022	2023	2024
Gebouwenbeheer: omzetten van reserve naar voorziening		PM	PM	PM	PM
Wegenbeheer		-300	-200	-200	-200
Kapitaallasten (investeringsbudget voor nieuw beleid)		-25	-50	-75	-100
Meerjaren Investeringsprognose		-10	-20	-30	-40
Totaal robuust maken begroting aanbevelingen provincie	-	-335	-270	-305	-340

+ is positief, - is negatief

Bedragen * € 1.000

Gebouwenbeheer: omzetten van reserve naar voorziening

Voor het groot onderhoud van de gebouwen is nu een jaarlijkse budget in de begroting opgenomen. Overschotten of tekorten worden jaarlijks verrekend met de reserve gebouwenbeheer. Er wordt gewerkt aan een nieuw gebouwenbeheerplan waarbij het plan is om de reserve om te zetten naar een egalisatievoorziening. Op dit moment kan nog niet ingeschat worden wat de financiële effecten daarvan precies zijn, mede doordat dit gekoppeld is aan de strategische visie op gebouwenbeheer. Daarbij blijven we binnen de bestaande budgetten.

Wegenbeheer

In de begroting is € 300.000 te weinig opgenomen voor het groot onderhoud van de wegen. Volgens het wegenbeheersplan 2017-2020 is jaarlijks € 1 miljoen nodig voor het groot onderhoud van de wegen. Dit wegenbeheersplan is gebaseerd op de vastgestelde kwaliteitsniveaus door de Raad. In de begroting is nu € 700.000 opgenomen. Structureel zit er dus € 300.000 te weinig in de begroting. In de afgelopen jaren is hierdoor bespaard op het groot onderhoud van de wegen en is het eventuele tekort gedekt uit de reserve wegen. We lopen hierdoor een risico op kapitaalvernietiging en verdere aantasting van de reservepositie wegen. Daarom wordt voorgesteld om de exploitatie nu bij te stellen en extra structureel budget in de begroting op te nemen voor wegenbeheer.

Kapitaallasten (investeringsbudget voor nieuw beleid)

In de begroting van gemeente Staphorst zijn structureel geen kapitaallasten opgenomen voor vervangingsinvesteringen en investeringen in de toekomst. We dekken nu veel investeringen uit reserves die bij vervanging in de toekomst uit het begrotingssaldo gedekt moeten worden. Het is dus belangrijk om de begroting naar de toekomst “robuust” te maken en nu al budget te gaan opnemen voor toekomstige vervangingsinvesteringen.

Het College stelt een jaarlijks kapitaallastenbudget voor van € 25.000 jaar. Op basis van een gemiddeld afschrijvingstermijn van 20 jaar is er hiermee jaarlijks een investeringsbudget beschikbaar van € 500.000. Het kapitaallastenbudget is nu verwerkt als een soort stelpost. Dekking uit deze stelpost kan alleen plaatsvinden na goedkeuring door de Raad, dus op basis van een raadsvoorstel en raadsbesluit. De financiële verordening wordt hierop in het najaar 2020 aangepast.

Meerjaren investeringsprognose

Vervanging van materieel, onderwijshuisvesting en renovatie van gebouwen is niet structureel geborgd in de begroting. Vervanging van materieel wordt nu jaarlijks via de lijst van investeringen verwerkt. Het College wil dit structureel gaan borgen in de begroting en bij het opstellen van de begroting 2021 een meerjaren investeringsprognose opstellen voor materieel, onderwijshuisvesting en renovatie van gebouwen. De opgenomen bedragen worden dus in aanloop naar de begroting 2021 nader onderbouwd met een meerjaren investeringsprognose die in de begroting 2021 wordt opgenomen. Het budget wat we nu opnemen aan kapitaallasten is € 10.000 per jaar wat jaarlijks met € 10.000 oploopt. De investeringscapaciteit is hiermee nog beperkt maar dit is een eerste aanzet die nader wordt onderbouwd in de begroting 2021.

8. Robuust maken begroting overige en eigen ambities

8. Robuust maken begroting overige en eigen ambities

In het kader van het verder robuust maken van de begroting zijn er nog de volgende aandachtspunten die nu nog niet geborgd zijn in de begroting:

- Stelpost Jeugdzorg na 2022. In 2019 is voor de jaren 2019-2021 extra budget toegekend in de algemene uitkering aan gemeenten voor de Jeugdzorg. Dit gaat om € 260.000 per jaar. Het is vanaf 2022 nog onzeker of dit extra budget structureel gecontinueerd wordt door het Rijk aangezien het huidige kabinet dit wil overlaten aan het nieuwe kabinet. Gelet op de gemeentebrede problematiek binnen het sociaal domein en de veronderstelling dat het volgende kabinet deze extra bijdrage aan de gemeenten minimaal zal continueren hebben de gezamenlijke toezichtshouders besloten dat het budget structureel ook vanaf 2022 in de begroting mag worden opgenomen. Het College adviseert om dit zo te laten, maar het is nog wel onzeker en dus een risico.
- OZB motie raad: de raad heeft bij de behandeling van de begroting 2020 een motie vastgesteld waarbij zij het College oproept om de OZB stijging in de jaren 2021, 2022 en 2023 (jaarlijkse stijging van 10%) te evalueren in 2020. Aangezien het uitgangspunt is een robuuste begroting, is een eventuele beperking van de stijging in 2021-2023 nu niet meegenomen. Voor de jaren 2021 en 2022 is het begrotingssaldo nog steeds negatief. Het jaar 2023 en 2024 geeft een positief saldo.
- Kostendekkendheid afvalstoffenheffing: zoals in de begroting 2020 als is aangegeven, is de huidige heffingshoogte van de afvalstoffenheffing niet kostendekkend. Het tekort wordt nu aangevuld vanuit de reserve afvalstoffenheffing die het karakter van een egalisatiereserve heeft. De jaarlijkse onttrekking is t/m 2020 € 300.000. De reserve is na 2021 uitgeput. In 2020 vindt nader onderzoek plaats naar de kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing. Voor de begroting 2021 worden voorstellen gedaan aan de Raad om de kostendekkendheid te verbeteren. De verwachting is groot dat het tarief zal moeten stijgen.
- Kostendekkendheid begraafplaatsen. De kostendekkendheid van de begraafplaatsen wordt in 2020 ook onderzocht.

In het coalitieakkoord 2018-2022 zijn ambities opgenomen die financieel nog niet geborgd zijn in de begroting. Daarnaast zijn er ook aanvullende onderwerpen die actueel zijn.

Het gaat o.a. om de volgende onderwerpen:

- Investerings in cultuur (o.a. museum): het museum heeft uitbreidingsplannen. Op dit moment worden plannen ontwikkeld, maar die worden door het museum binnen de eigen begroting opgelost en op termijn via hun eigen inkomsten weer terugverdiend. De verwachting is niet dat hiervoor aan de gemeente een bijdrage zal worden gevraagd.
- Onderzoek realiseren treinstation (er is wel een krediet beschikbaar voor de stationsomgeving): Het onderzoek naar treinstation Staphorst wordt met NS en ProRail en provincie voortgezet. Daarnaast zal Staphorst kijken naar de financiële consequenties van een treinstation: exploitatiekosten en realisatiekosten. Voor de haalbaarheid is (co)financiering van andere overheden en NS/ProRail van belang.
- Realisatie wijziging afritten A28: Het college blijft, ondanks de wat lastige financiële positie waarin de gemeente zich bevindt, samen met Rijkswaterstaat zoeken naar mogelijkheden om de op- en afritten te verbeteren en/of verplaatsen. Komende periode zullen we een krachtige lobby blijven uitvoeren, scenario's onderzoeken en uitwerken met als doel te komen tot een raadsvoorstel voor verbetering en/of verplaatsing van de op- en afritten. Voor de haalbaarheid blijft (co)financiering van andere overheden noodzakelijk.
- Activiteitenzone Rouveen is een burgerinitiatief vanuit Rouveen. In 2018 is een krediet beschikbaar gesteld door de gemeenteraad van €365.000,- voor de activiteitenzone Rouveen. Het benodigde perceel grond is aangekocht door de gemeente en de notariële overdracht zit in de afwikkelingsfase. De kosten van grondaankoop zijn hoger uitgevallen dan begroot. De werkgroep Rouveen werkt de schets verder uit en gaat de kosten voor de planvorming en exploitatie verder onderzoeken. Op basis hiervan kan een plan worden opgesteld inclusief financiële paragraaf. Wanneer dit plan gereed is wordt een voorstel richting de raad gebracht en wordt een definitief/aanvullend krediet gevraagd.

9. Overige onderwerpen

9. Overige onderwerpen

Bedrijfsvoering en overhead

Op dit moment wordt onderzoek gedaan naar de toerekening van ambtelijke uren aan projecten. In de begroting 2021 worden hier voorstellen voor gedaan.

Periodiek krijgt de raad de loonkostenmonitor. In 2020 borgen wij dit in de P&C producten waarbij de Raad periodiek via de verschillende P&C producten over de loonsom wordt geïnformeerd. Voor de eerste keer via de voortgangsrapportage 2020.

Vanaf 2021 zal de accountant geen rechtmatigheidsverklaring meer verstrekken als onderdeel van de accountantsverklaring. Het College zal zelf een rechtmatigheidsverantwoording afleggen in de jaarstukken waardoor de verantwoordelijkheid voor de naleving van de financiële rechtmatigheid nadrukkelijker bij het College komt te liggen.

Weerstandsvermogen en risico's

Tijdens het opstellen van de zomernota 2020 zijn de gevolgen van de coronacrisis voor de komende jaren nog niet inzichtelijk. De raad wordt in de voortgangsrapportage 2020 nader geïnformeerd over de financiële effecten van de corona crisis. Eventuele effecten worden ook meegenomen in de begroting 2021. Hierbij zal de afweging gemaakt worden welke effecten financieel vertaald kunnen worden en welke effecten als risico worden meegenomen in de paragraaf weerstandsvermogen.

10. Overzicht niet gekozen opties College

10. Overzicht niet gekozen opties College

Bijstelling nieuw beleid wettelijk

Bijstelling nieuw beleid wettelijk niet gekozen	2020	2021	2022	2023	2024
Verduurzaming gemeentehuis (naar energielabel A in 2030)			PM	PM	PM
Uitbreiding lokaal belastinggebied				PM	PM
Totaal nieuw beleid wettelijk	-	-	-	-	-

+ is positief, - is negatief

Bedragen * € 1.000

Verduurzaming gemeentehuis (naar energielabel A in 2030)

De verdere verduurzaming naar energielabel A in 2030 zal een extra investering vergen bovenop de investering voor verduurzaming naar energielabel C in 2023. In de voorbereiding voor de verduurzaming naar energielabel C wordt wel een doorkijk gemaakt naar de verdere verduurzaming naar energielabel A. De maatregelen die voor energielabel C worden zijn ook bouwstenen voor de verdere verduurzaming naar energielabel A.

Uitbreiding lokaal belastinggebied

De uitbreiding van het lokaal belastinggebied biedt mogelijk kansen voor het verhogen van de inkomsten van de gemeente. Aangezien dit nog geen wetgeving is en het de verwachting is dat gemeenten bij het doorvoeren van de wetwijziging worden gekort op de algemene uitkering, is deze optie door het College niet gekozen. Het is ook nog onduidelijk wat de extra inkomsten zijn en wat de mogelijkheden zijn voor de gemeente om extra belastingen te heffen.

Bezuinigingsmaatregelen en inkomsten

Bezuinigingsmaatregelen niet gekozen	2020	2021	2022	2023	2024
Reclame langs doorgaande wegen		25	25	25	25
Circulair gebruik van schouwafval, bladafval en bermmaaisel		PM	PM	PM	PM
Hogere inkomsten OZB (tot max art 12 status)		580	580	580	580
Nieuwe belastingen en heffingen (parkeren, reclame)		PM	PM	PM	PM
Verlagen onderhoud wegen (lager kwaliteitsniveau)		100	100	100	100
Verkoop snippergroen		PM	PM	PM	PM
Bezuinigen op voorzieningen Jeugd en WMO (binnen kaders)		PM	PM	PM	PM
Bezuinigingen op subsidies		PM	PM	PM	PM
Totaal bezuinigingsmaatregelen niet gekozen	-	705	705	705	705

+ is positief, - is negatief

Bedragen * € 1.000

Reclame langs doorgaande wegen

Het genereren van extra reclame inkomsten is op hoofdlijnen onderzocht. Mogelijkheden hierin zijn het innen van reclamebelasting en het toestaan van meer reclame langs doorgaande wegen waarbij inkomsten worden gegenereerd. Om meerdere redenen heeft het College dit niet verder uitgewerkt. Dit omdat de opbrengsten gering zijn in relatie tot de kosten die hiervoor gemaakt moeten worden. Daarnaast kan reclame langs doorgaande wegen invloed hebben op de verkeersveiligheid en het dorpsbeeld.

Circulair gebruik van schouwafval, bladafval en bermmaaisel

Het schouwafval, bladafval en bermmaaisel kan mogelijk verkocht worden waarbij opbrengsten gegenereerd kunnen worden. In januari 2020 is een onderzoek gestart of dit mogelijk is. In het najaar 2020 wordt de Raad hierover geïnformeerd. Het is echter nog te vroeg om een bedrag op te nemen waardoor het College niet voor deze bezuinigingsmaatregel heeft gekozen en de Raad in het najaar 2020 hierover informeert.

Hogere inkomsten OZB (tot max art 12 status)

Voor toelating tot artikel 12 dient het gemiddelde OZB-tarief tenminste 120% te zijn van het landelijke gemiddelde OZB-tarief. Dat is samen met 100% kostendekkende tarieven van riolering en afval. Het OZB tarief van gemeente Staphorst is na de verhoging van 4x 10% bijna 100% van het landelijke gemiddelde OZB-tarief. Er kan dus nog 20% bij wat leidt tot een extra inkomst van € 580.000 per jaar. Het College heeft niet voor deze maatregel gekozen aangezien de OZB al met 4x 10% stijgt in de periode 2020-2023.

Nieuwe belastingen en heffingen (parkeren, reclame)

Naast de huidige belastingen kan gemeente Staphorst ervoor kiezen om nieuwe belastingen te innen, denk hierbij aan parkeerheffing en reclamebelasting. Staphorst staat echter bekend om het gratis parkeren en heeft geen grote centrumfunctie in de regio. Daarnaast kost het invoeren van parkeerheffing ook geld en moet eerst een investering worden gedaan die in de toekomst wordt terugverdiend. Het invoeren van reclamebelasting is ook een mogelijkheid, echter de inkomsten hiervan zijn beperkt. Om deze reden heeft het College niet voor deze extra inkomsten gekozen.

Verlagen onderhoud wegen (lager kwaliteitsniveau)

Aangezien het College voorstelt om het budget voor het wegenbeheer te verhogen (zie hoofdstuk 7), is het tekort op wegenbeheer in de begroting opgelost en sluit het budget in de begroting nu aan op het benodigde budget om de wegen op het vastgestelde kwaliteitsniveau te onderhouden. Een bezuinigingsmaatregel is echter om het kwaliteitsniveau van wegen verder te verlagen waardoor er structureel € 100.000 per jaar bezuinigd kan worden op het groot onderhoud van de wegen. Het College stelt deze maatregel niet voor aangezien met name de wegen in het buitengebied al op een laag onderhoudsniveau worden onderhouden en het gebruik steeds intensiever wordt door grotere (landbouw) voertuigen.

Verkoop snippergroen

Het proactief inzetten op verkoop van niet benodigde openbare ruimte (gezien vanuit de verschillende functies van openbare ruimte). Deze bezuinigingsmaatregel is onderzocht en uit informatie van andere gemeenten blijkt dat dit per saldo weinig oplevert en met name een kleine bezuiniging is op onderhoud van groen op de lange termijn.

Bezuinigen op voorzieningen Jeugd en WMO

Verdere bezuinigingen op voorzieningen Jeugd en WMO is overwogen. Echter bij de jaarrekening 2019 constateren we een overschrijding op WMO en op Jeugd t.o.v. de begroting. Om te kunnen besparen op kosten van geïndiceerde zorg in het kader van de Jeugdwet en WMO moet er aan twee voorwaarden worden voldaan: een sterke toegang en een sterk integraal samenwerkend voorveld. De ontwikkeling van het vorig jaar geformeerde team voor de toegang en de ontwikkeling van activiteiten in het voorveld staan door de corona-crisis op een laag pitje. Het College stelt daarom voor niet op voorhand verder te bezuinigen op de uitgaven van WMO en Jeugd. Bovendien zijn dit zogenaemde "open einde regelingen" waarbij de gemeente beperkt kan sturen op de uitgaven.

Bezuinigen op subsidies

Het verder bezuinigen op subsidies is overwogen. Met name gezien de corona-crisis op dit moment heeft het College hiervoor niet gekozen. Het is ook beter om dit vanuit het beleid op maatschappelijke instellingen op te pakken. Daarom is onder nieuw beleid opgenomen dat een efficiëntere inrichting en samenwerking van welzijn en cultuur en de efficiency van sport nader worden uitgewerkt.

Bijlage 1: Status opvolging aanbevelingen financiële scan provincie

Bijlage 1: Status opvolging aanbevelingen financiële scan provincie

Nr	Aanbeveling	Overgenomen Ja/nee	Actie op de aanbevelingen Wat doen we met de aanbevelingen?	Status zomernota 2020
1	Begroting en jaarstukken: Geef, gelet op het grote (positieve) budgettaire effect dat meestal voortkomt uit het ramen van de algemene uitkering op basis van lopende prijzen, in de toelichting op de lastenramingen nadrukkelijker aan in hoeverre met loonstijgingen (cumulatief) rekening is gehouden. Vooral in relatie tot de stijgingspercentages waar in de algemene uitkering rekening is gehouden.	Ja	In de begroting zal bij de onderdelen: - "uitgangspunten en kerncijfers" en - "overige financiële aandachtspunten en ontwikkelingen" hier specifiek aandacht aan worden besteed.	Wordt opgenomen in de begroting 2021
2	Begroting en jaarstukken: Maak bij het ramen van mutaties in personele lasten nadrukkelijker onderscheid in aanpassingen door autonome salarisstijging (CAO) en uitbreiding van formatie. En maak beide componenten meerjarig inzichtelijk.	Ja	In de paragraaf bedrijfsvoering onder het kopje "ontwikkeling loonsom" wordt aanvullend het onderscheid tussen autonome loonstijging en uitbreiding formatie gepresenteerd. Overigens kan er ook sprake zijn van een bezuiniging op de formatie.	Wordt opgenomen in de begroting 2021
3	Begroting en jaarstukken: Maak scherper onderscheid in nieuw beleid en bestaand beleid (bijvoorbeeld onderhoud of vervanging).	Ja	Via de Lijst van Investerings wordt dit onderscheid in de zomernota en begroting scherper zichtbaar gemaakt.	Aanbeveling is doorgevoerd in de zomernota 2020. Bestaand beleid en nieuw beleid is apart inzichtelijk gemaakt.
4	Begroting en jaarstukken: Maak de financiële effecten op de financiële positie van investeringen en overige lasten die het gevolg van bestaand beleid en van nieuw beleid apart inzichtelijk.	Ja	Door conform aanbeveling nr. 3 onderscheid te maken tussen lasten nieuw beleid en lasten bestaand beleid zullen deze kosten tegelijk inzichtelijk worden gemaakt.	Aanbeveling is doorgevoerd in de zomernota 2020. Bestaand beleid en nieuw beleid is apart inzichtelijk gemaakt.
5	Begroting en jaarstukken: Maak in de begroting niet alleen de stand van de reserves inzichtelijk, maar licht mutaties ook meerjarig toe. Dit gelet op de relatief grote afhankelijkheid van de financiële positie van de reserves.	Ja	Door de mutaties van de reserves ook meerjarig te presenteren wordt het inzicht in de ontwikkeling van de reservepositie versterkt. Opgemerkt wordt dat het wel ramingen zijn. Een aspect waar nu geen rekening mee wordt gehouden is de (verplichte) winstneming uit de grondexploitaties. Gelet op huidige situatie is dit tevens een grote variabele c.q conjunctuurgevoelig.	Wordt in de begroting 2021 opgenomen.
6	Begroting en jaarstukken: Licht grote financiële mutaties ook in de jaarschijven na het begrotingsjaar toe.	Ja	De grote financiële mutaties worden in de jaarschijven na het begrotingsjaar toegelicht.	Advies is opgevolgd in de zomernota 2020.
7	Begroting en jaarstukken: Maak inzichtelijk in hoeverre de inzet van de reserves in de huidige omvang, gelet op de afnemende stand daarvan, kan worden volhouden. En wat daarvan de budgettaire effecten zijn voor het toekomstig structurele evenwicht in de begroting.	Nee/Ja	Nee. inzichtelijk maken in hoeverre de inzet van reserves kan worden vol gehouden is momenteel niet aan de orde. De vrij beschikbare reserves zijn nagenoeg uitgeput. Ja, er wordt een overzicht samengesteld van alle investeringen die worden gedekt uit een reserve. Deze vormt de basis om de toekomstige budgettaire effecten te kunnen bepalen. Zie ook aanbeveling nr. 11.	Inzicht wordt gegeven in de zomernota 2020. Uitgangspunt is dat de reserves niet verder aangetast worden. In de begroting 2021 wordt dit inzicht verder vergroot.
8	Begroting en jaarstukken: Stel vast of de in het overzicht van incidentele baten en lasten opgenomen bedragen daadwerkelijk in de begroting zijn geraamd (in plaats van voorgenomen investeringen en nog niet geraamde onttrekkingen uit reserves).	Ja	Deze aanbeveling wordt opgevolgd.	Inzicht is gegeven. Voor de mutaties is inzichtelijk gemaakt wat structureel en incidenteel is.
9	Begroting en jaarstukken: Maak, gelet op de omvang van het nog openstaande bedrag aan te realiseren investeringen tot en met 2019, inzichtelijk op welke termijn deze kunnen worden	Ja	In de begroting is als bijlage opgenomen de voortgang van de investeringen. Daarbij is een toelichting o.b.v. de 3 criteria: Kwaliteit, Tijd (jaar van uitvoering) en Geld.	Wordt in de begroting 2021 opgenomen.

	gerealiseerd in relatie tot de nieuw opgenomen investeringen vanaf 2020.		Bij elke investering staat het jaar van beschikbaarstelling vermeld. Door afdelings- en individuele werkplanning wordt dit actief gemanaged. Bij de jaarrekening wordt het krediet maximaal 3 jaar na beschikbaarstelling als vervallen beschouwd mits er een plausibele verklaring is gegeven die door het college van B&W is geaccordeerd. Het College geeft via een B&W voorstel aan waarom het krediet niet vervalt en legt hiermee verantwoording af aan de Raad.	
10	Begroting en jaarstukken: Verbeter de inzichtelijkheid van de financiële beleidsstukken door het detailniveau te verminderen.	Ja	De leesbaarheid en relevante informatiewaarde voor de raad van de begroting en jaarstukken wordt verbeterd door op hoofdlijnen te presenteren.	In de zomernota 2020 is geïnvesteerd in de structuur en de leesbaarheid.
11	Weerbaarheid en weerbaarheid van de financiële positie: Beoordeel welke begrotingsruimte er nodig is, en op welke termijn, indien vervanging van de uit de afschrijvingsreserves gedekte investeringen (gebouwen, openbare ruimte met maatschappelijk nut en voertuigen) aan de orde is.	Ja	Zie aanbeveling nr. 7 Er wordt een overzicht samengesteld van alle investeringen die worden gedekt uit een reserve. Deze vormt de basis om de toekomstige budgettaire effecten te kunnen bepalen.	Het robuuster maken van de begroting en het niet verder aantasten van de reservepositie is een belangrijk uitgangspunt in de zomernota 2020. Diverse maatregelen worden getroffen om de begroting robuuster te maken.
12	Weerbaarheid en weerbaarheid van de financiële positie: Maak scherper onderscheid in vervangingsinvesteringen, nieuw beleid en groot onderhoud en de wijze van het dekken van de daaruit voortkomende (structurele) lasten.	Ja	In het kader van een gezonde financiële begroting dienen groot onderhoud en vervangingsinvesteringen te worden gedekt uit de (structurele) exploitatie. Voor komend jaar betreft dat het wegenbeheer en gebouwenbeheer. Door conform aanbeveling nr. 3 onderscheid te maken tussen investeringen nieuw beleid en vervangingen c.q. groot onderhoud lasten nieuw beleid worden de lasten bestaand beleid en nieuw beleid tegelijk inzichtelijk worden gemaakt.	In de zomernota 2020 zijn de volgende maatregelen doorgevoerd: <ul style="list-style-type: none"> • Wegenbeheer wordt structureel begroot. • Er worden kapitaallasten geraamd voor vervangingsinvesteringen • Onderscheid tussen bestaand beleid en nieuw beleid.
13	Weerbaarheid en weerbaarheid van de financiële positie: Maak het toekomstig effect op de begrotingspositie inzichtelijk van het jaarlijks aanvullen van reserves ten laste van andere reserves en formuleer beleid met betrekking tot de wenselijkheid van deze (incidentele) verschuivingen.	Ja	Het jaarlijks aanvullen ten laste van een andere reserve betrof slechts een incident. Bij een volgende keer zal het fin. effect inzichtelijk worden gemaakt. In de e.v. nota "Reserves en voorzieningen" zal beleid geformuleerd m.b.t. de wenselijkheid en doelstelling van deze (incidentele) verschuivingen. Zie ook aanbeveling nr. 14	Wordt verwerkt in de begroting 2021
14	Weerbaarheid en weerbaarheid van de financiële positie: Neem in de nota reserves en voorzieningen richtlijnen op in welke gevallen overheveling van gelden uit de ene reserve naar de andere reserve zijn toegestaan. En toets of dit strookt met de doelstelling van de betreffende reserves.	Ja	Zie ook aanbeveling nr. 13	Wordt verwerkt in de herziening van de nota reserves en voorzieningen
15	Weerstandsvermogen: Heroverweeg of de reserve grondexploitatie bij de weerstandscapaciteit betrokken moet blijven worden. De reserve grondexploitatie wordt namelijk ook ingezet om het risico van eventuele afwaardering van de boekwaarde van de voorraad strategische gronden (tot 30% van de boekwaarde) mee af te dekken.	Nee/Ja	Nee. Er wordt al onderscheid gemaakt tussen de vrij beschikbaar reserve grondexploitatie en de reserve bedoeld voor afwaardering boekwaarde strategische gronden (weerstandscapaciteit). Ja, bij de herziening nota "Reserves en voorzieningen" wordt dit uitgebreid met de gronden die in exploitatie zijn genomen.	Wordt verwerkt in de herziening van de nota reserves en voorzieningen
16	Overhead: Blijf de ontwikkeling van de overhead ten opzichte van bijvoorbeeld regio gemeenten en eventueel landelijk beschikbaar komende cijfers volgen. En doe, voor zover dit nog niet gebeurt en voor zover door de gemeente zelf gewenst, op termijn onderzoek naar de hoogte van de overhead in vergelijking tot andere gemeenten.	Ja	De overheadkosten vormen een belangrijke kostenpost in de begroting en rekening. Het is goed deze te vergelijken met regionale- en landelijke uitkomsten. Opmerking. De uitkomsten hebben slechts een indicatieve waarde omdat dit in belangrijke mate afhangt van de bedrijfsvoering zoals veel taken in eigen beheer uitvoeren of maximaal uitbesteden.	In de begroting 2021 wordt een vergelijking opgenomen met andere gemeenten.

17	<p>Onderhoud kapitaalgoederen:</p> <p>Beoordeel welke impact het feit, dat niet voor alle kapitaalgoederen (via een voorziening of reserve) wordt gespaard voor toekomstige kosten van instandhouding van kapitaalgoederen op de financiële positie van de gemeente heeft (in het geval de kosten zich gaan voordoen).</p>	Ja	<p>Zie ook nr. 3, 4, 12 en 17.</p> <p>Door conform aanbeveling nr. 3 onderscheid te maken tussen investeringen nieuw beleid en vervangingen c.q. groot onderhoud lasten nieuw beleid worden de lasten bestaand beleid en nieuw beleid tegelijk inzichtelijk worden gemaakt.</p>	Is deels verwerkt in de zomernota 2020. In de begroting 2021 wordt een Meerjaren Investeringsprognose opgenomen en de meerjaren onderhoudsplannen voor gebouwen worden in 2020 herzien.
18	<p>Onderhoud kapitaalgoederen:</p> <p>Beoordeel of de reserve wegenbeheer (onderdeel asfalt- en elementenverhardingen) ook na 2023 nog toereikend is (gelet op de stand per 31-12-2023 van € 0,3 miljoen) en wijs zo nodig vervangende dekking aan.</p>	Ja	De Wegennota wordt herzien in 2021. In de zomernota 2020 is in het kader van het nieuwe beleid een stelpost (€ 300.000) opgenomen.	Is verwerkt in de zomernota 2020
19	<p>Onderhoud kapitaalgoederen:</p> <p>Vergroot de informatiewaarde van de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen door in de jaarrekening ook de geraamde budgetten voor onderhoud op te nemen en nadrukkelijker een relatie te leggen met de gerealiseerde lasten en de oorzaak van eventuele verschillen</p> <p>te duiden en in de begroting in grotere mate vooruit te kijken.</p>	Ja	<p>M.u.v. het gebouwenbeheer zijn de budgetten en de werkelijke onderhoudskosten van de kapitaalgoederen vermeld.</p> <p>Duiding verschillen en vooruit zien in de begroting is inderdaad minimaal toegelicht.</p>	Wordt verwerkt in de begroting 2021
20	<p>Belastingen en rechten:</p> <p>Neem kennis van het feit dat de gemeente in 2020 (ten opzichte van het belastingpakket zoals dat wordt gehanteerd bij de toelating tot artikel 12 van de Financiële verhoudingswet) over een onbenutte belastingcapaciteit op de OZB beschikt van circa € 1,2 miljoen.</p>	Ja	In de begroting wordt de onbenutte belastingcapaciteit vermeld.	Wordt verwerkt in de begroting 2021

